

תּוֹסֶפֶת א יוֹמִית

בְּהַנְהִיחַ חֲדָשָׁה לְפִי נִסְחָאוֹת מְדִיקוֹת וּבְנִקּוֹד מְלֵא

כְּפִי תִקְנֵת וְהַדְרַכַּת

מֶרֶן מוֹהֲרָא"ש זי"ע

הַלְמוּד לְשִׁבּוּעַ פְּרִשְׁת וְאַרְא: כב-כח טֵבֵת תשע"ו

תְּחִלַּת סֵדֶר נְשִׁים!

מִסְכֵּת יְבָמוֹת (א-ז)

יָצָא לְאוֹר עַל יְדֵי יְשִׁיבָה דְחֶסֶדִי בְּרֶסֶלֶב

יום ראשון, כ"ב טבת תשע"ו

רמב"ם

הלכות תרומות
פרק י'

ירושלמי

פסחים סו

בבלי

גטין כא

הריני לומד לקיים מצוות בוראי, והריני מזכה בלמודי לעלוי נשמת
רבי אליעזר שלמה בן רבי מנחם זאב, זכותו יגן עלינו, שתקון למוד זה.

מסכת יבמות פרק ראשון

א. אימתי אמרו: 'אם מתו או נתגרשו - צרותיהן מתרות'?
בחיי הבעל. אבל לאחר מיתת הבעל - צרותיהן אסורות. מאנו
בחיי הבעל - צרותיהן מתרות. לאחר מיתת הבעל - צרותיהן
חולצות ולא מתיבמות. וכלן שנמצאו אילוניתי, או שהיו
נשואות לאחרים, בין בחיי הבעל ובין לאחר מיתת הבעל -
צרותיהן מתרות. כל היכולה למאן ולא מאנה ומת, צרתה -
חולצת ולא מתיבמת. כיצד 'אם מתו הן - צרותיהן מתרות'?
היתה בתו או אחת מכל העריות הללו נשואה לאחיו, ולו אשה

אחרת, מתה בתו ואחר כך מת אחיו – צרתה מתרת. מת אחיו ואחר כך מתה היא – צרתה אסורה. הלכה צרת בתו ונשאת לאחיו השני, ולו אשה אחרת, מת אחיו ואחר כך צרתה, אף על פי שבתו קימת – צרת צרתה מתרת. מתה צרת צרתה ואחר כך מת אחיו, אף על פי שבתו קימת – צרתה אסורה, אפלו הן מאה. נמצאת אומר: כל זמן שאחין מרבין – צרות מרבות, אחין מועטין – צרות מועטות. כשם שאם מתו או מאנו או נתגרשו או נמצאו אילונית או שהיו נשואות לאחרים – צרותיהן מתרות, כך צרת צרותיהן שמתו, או שמאנו, או שנתגרשו, או שנמצאו אילונית, או שהיו נשואות לאחרים – צרותיהן מתרות. כשם שפוטרות מן הנשואין – כך פוטרות מן הארוסין. במה דברים אמורים? באשה שאין לה בה קדושין. אבל באשה שיש לה בה קדושין – צרותיהן חולצות ולא מתקבמות; דברי בית הלל. בית שמאי מתירין את הצרות לאחין.

ב. שש עריות חמורות מאלו, מפני שהן נשואות לאחרים, צרותיהן מתרות. אמו, ואשת אביו, ואחות אביו, ואחותו מאביו, ואשת אחיו מאביו, ואשת אחי אביו, שאין צרה אלא מאח. נשאו לאחין שלא בעברה – צרותיהן פטורות. הלכו צרות אלו ונשאו – בית שמאי אומרים: הן פסולות, והולד פסול. ובית הלל אומרים: הן כשרות, והולד כשר. נתיבמו, בית שמאי אומרים: הן כשרות, והולד כשר. ובית הלל אומרים: הן פסולות, והולד ממזר. אמר רבי יוחנן בן נורי: בא וראה היאך הלכה זו רוחת בישראל. נעשה כדברי בית שמאי – הולד ממזר לדברי בית הלל. נעשה כדברי בית הלל הולד פגום לדברי בית שמאי. אלא: בואו ונתקן שיהו הצרות חולצות ולא מתיבמות. לא הספיקו לגמר את הדבר עד שנטרפה השעה. אמר רבן שמעון בן גמליאל: מה נעשה להם לצרות הראשונות מעתה? שאלו את רבי יהושע: צרת הבת מהו? אמר להם: מחלקת בית שמאי ובית הלל. והלכה כדברי מי? אמר להם: מפני מה אתם מכניסין ראשי בין שני הרים גדולים, לבין בית שמאי ובית הלל, שירוצו את ראשי? ! אלא

מעיד אני על שתי משפחות גדולות שהיו בירושלים: משפחת בית עלובאי מבית צבועים¹, ומשפחת בית קופאי מבית מקושש – שהם בני צרות, ומהם כהנים, והיו מקריבין על גבי המזבח. אמר רבי טרפון: תאב אני שיהא לי צרת הבת ואשיאנה לכהנה. אמר רבי אליעזר: אף על פי שנחלקו בית שמאי ובית הלל בצרות, מודים שאין הולד ממזר, שאין ממזר אלא מי שאסורו אסור ערוה וענוש כרת.

ג. אף על פי שנחלקו בית שמאי ובית הלל בצרות ובאחיות, ובספק אשת איש, ובגט ישן, ובמקדש את אשתו בשוה פרוטה, ובמגרש את אשתו ולנה עמו בפונדק – לא נמנעו בית שמאי לישא אשה מבית הלל, ולא בית הלל מבית שמאי, אלא נהגו האמת והשלום ביניהן, לקיים מה שנאמר (זכריה ח, ט): "האמת והשלום אהבו". אף על פי שאלו אוסרין ואלו מתירין – לא נמנעו עושין טהרות אלו על גב אלו, לקיים מה שנאמר (משלי כא, ב): "כל דרך איש ישר בעיניו ותכן לבות ה'"; רבי

¹ בנזכרא הגירסא: משפחת בית צבועים מכז עכמאי (ג"ר א).

שמעון אומר: מן הספק לא היו נמנעין, אלא מן הודאי. לעולם הלכה כבית הלל. והרוצה לעשות כבית שמאי – עושה. כבית הלל – עושה. והרוצה להחמיר על עצמו לנהג כחומרי בית שמאי וכחומרי בית הלל – עליו הכתוב אומר (קהלת ב, יד): "הכסיל בחושך הולך". התופס קולי בית שמאי וקולי בית הלל – רשע. אלא: אם כדברי בית שמאי – כקוליהן וכחומריהן, ואם כדברי בית הלל – כקוליהן וכחומריהן.

יום שני, כ"ג טבת תשע"ו

רמב"ם

הלכות תרומות
פרק יא

ירושלמי

פסחים סז

בבלי

גטין כב

הריני לומד לקיים מצוות בוראי, והריני מזכה בלמודי לעלוי נשמת רבי אליעזר שלמה בן רבי מנחם זאב, זכותו יגן עלינו, שתקן למוד זה.

מסכת יבמות פרק שני

א. כיצד אשת אחיו שלא הייתה בעולמו? שני אחים בעולם, ומת אחד מהם בלא וולד, ועמד השני ולא הספיק לעשות מאמר בה עד שנולד להן אח, ואחר כך מת, הראשונה – יוצאת משום אשת אחיו שלא הייתה בעולמו. והשניה – או חולצת או מתיבמת. עשה בה מאמר, ולא הספיק לכנסה עד שנולד להם אח, ואחר כך מת. או שנולד להם אח ועשה בה מאמר, ולא הספיק לכנסה עד שמת הראשון, הראשונה – יוצאת משום אשת אחיו שלא הייתה בעולמו. והשניה – חולצת ולא מתיבמת. רבי שמעון אומר: ביאתה או חליצתה של אחת מהן פוטרת צרתה. אם חלץ לבעלת מאמר – לא נפטרה צרתה. כנסה ומת, ואחר כך נולד לו אח, או שנולד לו אח ואחר כך כנסה ומת – שתייהן פטורות מן החליצה ומן היבום; דברי רבי מאיר. רבי שמעון אומר: הואיל ובא ומצאה בהתם ולא עמדה עליו שעה אחת באסור – מיבם לאיזו מהן שירצה, או חולץ לאיזו מהן שירצה:

ב. איזו הוא 'מאמר'? 'הרי את מקדשת לי בכסף בשוה כסף ובשטר'. איזהו 'שטר'? 'אני פלוני בן פלוני מקבל אני עלי פלונית יבמתי לזון ולפרנס כראוי, ובלבד שתהא כתבתה על נכסי בעלה הראשון'. כשם שהקדושין אין קונין באשה אלא מדעת שניהם, כך מאמר אין קונה ביבמה אלא מדעת שניהם. מה בין קדושין למאמר? שהקדושין - גומרין, ומאמר - אין גומר:

ג. העריות שאמרו: 'אינן כאשתו לכל דבר' - אין להם כתבה, לא פרות, לא מזונות, לא בלאות. ואין זכאי, לא במציאתה, ולא במעשה ידיה, ולא בהפרת נדריה. אין יורשה, ואין מטמא לה, אין לו בה קדושין, ואין צריכה הימנו גט, היא פסולה, והולד ממזר. אלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט - הרי הן כאשתו לכל דבר, ויש לה כתבה ופרות מזונות ובלאות, וזכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפרת נדריה. יורשה, ואין מטמא לה. יש בה קדושין, וצריכה הימנו גט, היא פסולה, והולד פסול. שניות מדברי סופרים - אינן כאשתו

לְכָל דְּבַר, אֵין לָהּ כְּתָבָהּ, לֹא פְרוּת, וְלֹא מְזוּנוּת, וְלֹא בְלָאוֹת.
 וְאֵין זְכָאֵי לֹא בְמַצִּיאֲתָהּ וְלֹא בְמַעֲשֵׂה יְדִיהָ וְלֹא בְהַפְרֵת נְדָרֶיהָ,
 אֵין יוֹרְשָׁהּ, וּמַטְמָא לָהּ, יֵשׁ לוֹ בָּהּ קְדוּשֵׁין, וְצָרִיכָה הֵימָנוּ גִּט,
 וְהִיא כְּשָׂרָה, וְנִלְדָה כָּשֶׁר, וְכוּפִין אוֹתוֹ לְהוֹצִיא. רַבִּי יְהוּדָה
 אוֹמֵר: אֲלַמְנָה לְכַהֵן גָּדוֹל, גְּרוּשָׁה וְחִלּוּצָה לְכַהֵן הַדְּיוּט –
 אֲסוּר מְצוּנָה. שְׁנִיּוֹת – מִדְּבָרֵי סוֹפְרִים. אֲסוּר קְדָשָׁה – אֵין לָהּ
 קְדוּשֵׁין. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר: מִפְּנֵי מָה אָמְרוּ: 'אֲלַמְנָה
 לְכַהֵן גָּדוֹל – יֵשׁ לָהּ כְּתָבָהּ'? מִפְּנֵי שֶׁהוּא כָּשֶׁר וְהִיא פְּסוּלָה.
 וְכָל מְקוֹם שֶׁהוּא כָּשֶׁר וְהִיא פְּסוּלָה – קָנְסוּ אוֹתוֹ לְתַן לָהּ
 כְּתָבָהּ. וּמִפְּנֵי מָה אָמְרוּ: 'שְׁנִיּוֹת מִדְּבָרֵי סוֹפְרִים – אֵין לָהֶן
 כְּתָבָהּ'? מִפְּנֵי שֶׁהוּא כָּשֶׁר וְהִיא כְּשָׂרָה, וְכָל מְקוֹם שֶׁהוּא כָּשֶׁר
 וְהִיא כְּשָׂרָה – קָנְסוּ אוֹתָהּ כְּתָבָהּ, כְּדִי שֶׁתְּהֵא קָלָה בְּעֵינָיו
 לְהוֹצִיאָהּ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: הִלְלוּ דְּבָרֵי תוֹרָה, וְדְּבָרֵי תוֹרָה – אֵין
 צָרִיכִין חֲזוּק. וְהִלְלוּ דְּבָרֵי סוֹפְרִים, וְדְּבָרֵי סוֹפְרִים – צָרִיכִין
 חֲזוּק. דְּבַר אַחֵר: זוֹ – הוּא הִרְגִּילָה לְהַנְשֵׂא לוֹ, וְזוֹ – הִרְגִּילָה
 אֶת עַצְמָהּ שֶׁתִּנְשֵׂא לוֹ:

ד. יש חולצות או מתיבמות, מתיבמות ולא חולצות, חולצות ולא מתיבמות, לא חולצות ולא מתיבמות. העריות שאמרנו: 'לא חולצות ולא מתיבמות' – מוסיף עליהן אשת סריס חמה, ואשת אנדרוגינוס, ואשת אח מאם, ואשת גר, ואשת עבד משחרר, ואילונית – לא חולצות ולא מתיבמות. החרשת והשוטה – מתיבמות ולא חולצות. אסור מצוה ואסור קדשה – חולצות ולא מתיבמות. עקרה וזקנה ושאר כל הנשים – או חולצות או מתיבמות. יש או חולצין או מיבמין, מיבמין ולא חולצין, חולצין ולא מיבמין, לא מיבמין ולא חולצין. העריות שאמרנו: 'לא מיבמין ולא חולצין' – מוסיף עליהן סריס חמה ואנדרוגינוס, ואח מאם, וגר ועבד משחרר – לא חולצין ולא מיבמין. החרש והשוטה – מיבמין ולא חולצין. פצוע דכא וכרות שפכה, סריס אדם וזקן – חולצין ולא מיבמין. ושאר כל אדם – או חולצין או מיבמין:

יום שלישי, כ"ד טבת תשע"ו

רמב"ם

הלכות תרומות
פרק יב

ירושלמי

פסחים סח

בבלי

גטין כג

הריני לומד לקיים מצוות בוראי, והריני מזכה בלמודי לעלוי נשמת
רבי אליעזר שלמה בן רבי מנחם זאב, זכותו יגן עלינו, שתקן למוד זה.

מסכת יבמות פרק שלישי

א. שניות מדברי סופרים: אם אמו, ואם אביו, אשת אבי אביו, ואשת אבי אמו, ואשת האב מן האם, ואשת אחי האב מן האב, וכלת בנו, וכלת בתו. מתר אדם באשת חמיו ובאשת חורגו, ואסור בבת חורגו. וחורגו – מתר באשתו ובתו ואשת חורגו. זאת אומרת לו: אני – מתרת לך, ובתי – אסורה לך:

ב. אחותה כשהיא יבמתה – או חולצת או מתיבמת. כיצד? בתו מאנוסתו נשואה לאחיו, ולה אחות מאם, ומאיש אחר

נשואה לאחיו השני, ומת בלא ולד – או חולצת או מתיבמת.
 בת בתו נשואה לאחיו, ובת אשתו נשואה לאחיו, ובת בת
 אשתו נשואה לאחיו, ולה אחות מאב, ומאיש אחר, נשואה
 לאחיו השני, ומת בלא ולד – או חולצת או מתיבמת. בת בנו
 נשואה לאחיו, ולה אחות מאם ומאיש אחר נשואה לאחיו
 השני, ומת בלא ולד – או חולצת או מתיבמת. חמותו ואם
 חמותו, ואם חמיו, נשואה לאחיו ולה אחות, בין מאב בין
 מאם, נשואה לאחיו השני, ומת בלא ולד – או חולצות או
 מתיבמות. אחותו מאמו, אחות אמה מאמה, ואחות אשתו
 מאמה נשואה לאחיו, ולה אחות מאב ומאשה אחרת נשואה
 לאחיו השני, ומת בלא ולד – או חולצת או מתיבמת. אחות
 אמו מאביה, ואחות אשתו מאביה נשואה לאחיו, ולה אחות
 מאם ומאיש אחר נשואה לאחיו השני, ומת בלא ולד – או
 חולצת או מתיבמת. אשת אחיו מאמו, ואשת אחיו שלא היה
 בעולמו, וכלתו נשואה לאחיו, ולה אחות, בין מן האב ובין מן
 האם, נשואה לאחיו השני, ומת בלא ולד – או חולצת או
 מתיבמת:

ג. שאלו את רבי אליעזר: ממזר מהו לירש? אמר להם: מהו לחלץ? ומהו לחלץ? אמר להם: מהו לירש? אמרו לו: מהו לסוד את ביתו? אמר להם: מהו לסוד את קברו? אמרו לו: מהו לסוד את קברו? אמר להם: מהו לסוד את ביתו? אמרו לו: מהו לגדל כלבים? אמר להם: מהו לגדל חזירים? מהו לגדל חזירים? אמר להם: מהו לגדל תרנגולים? מהו לגדל תרנגולים? אמר להם: מהו לגדל בהמה דקה? מהו לגדל בהמה דקה? אמר להם: מה להציל את הרועה מיד הזאב? מהו להציל את הרועה מיד הזאב? אמר להם: דומה אני שלא שאלתם אלא על הכבשה. ואת הכבשה מהו להציל? אמר להן: דומה שלא שאלתם אלא על הרועה פלוני מהו לעולם הבא? ופלוני² מהו לעולם הבא? אמר להם: דומה אני שלא שאלתם אלא על פלוני. ופלוני מהו לעולם הבא? ולא שהיה רבי אליעזר מפליגן בדברים, אלא שלא אמר דבר שלא שמע מפיו רבו מימיו.

² מהו לעולם הבא? אמר להם: דומה שלא שאלתם אלא על פלוני ופלוני מה לעולם הבא. ופלוני מהו וכו' (הנהרות ח"ח).

יום רביעי, כ"ה טבת תשע"ו

רמב"ם

הלכות תרומות
פרק יג

ירושלמי

פסחים סט

בבלי

גטין כד

הריני לומד לקיים מצוות בוראי, והריני מזכה בלמודי לעלוי נשמות
רבי אליעזר שלמה בן רבי מנחם זאב, זכותו יגן עלינו, שתקן למוד זה.

מסכת יבמות פרק רביעי

א. שני נכרים שקדשו שתי אחיות, זה אינו יודע לאיזו קדש, וזה אינו יודע לאיזו קדש – זה נותן שני גטין וזה נותן שני גטין. מת אחד מהן – השני אסור בשתייהן. מתה אחת מהן – שניהן אסורין בשניה. מתו, ולהן אח – אחד חולץ את שתייהן. שני אחין חולצין את שתייהן. אם קדמו וכנסו – יוציאנו. מי שקדש אחת משתי נכריות ואין ידוע איזו קדש, כונס את שתייהן, מת ולו אח אחד כונס את שתייהן. שני אחין כונסין את שתייהן. שני אחים שקדשו שתי אחיות, זה אינו יודע לאיזו

קדש וזה אינו יודע לאיזו קדש, זה נותן שני גטין וזה נותן שני גטין. מת אחד מהם - השני אסור בשתייהן. מתה אחת מהן - שניהן אסורין בשניה. מתו ולהן אח, אחד חולץ את שתייהן. שני אחין - שניהם חולצין את שתייהן. ואם קדמו וכנסו - יוציאו. שני נכרים שקדשו שתי נכריות, זה אין יודע לאיזו קדש וזה אינו יודע לאיזו קדש, זה נותן שני גטין וזה נותן שני גטין. מת אחד מהם - השני מתר בשתייהן. מתה אחת מהן - שניהן מתרין בשניה. כיצד יעשו? אחד נותן גט ואחד כונס. מתו, לזה אח ולהן אח, זה חולץ לזו והלז מיבם, וזה חולץ לזו והלז מיבם. אם קדמו וכנסו - יוציאו, מי שקדש אחת משתי נכריות, ואינו יודע איזו קדש - כונס את שתייהן. מת ולו אח - אחד כונס את שתייהן. שני אחים - כונסין את שתייהן, מצוה בגדול ליבם ולא לגדולה להתיבם, אלא מיבם לאיזה שירצה. ב. בור הקרוב לאמה - מתמלא ראשון. אם קדם שני ומלא - הרי זה זריז ונשכר. קדם זה והעביר אמת המים על גבי בורו של חברו - הרי זה זריז ונשכר.

ג. האומר לחברו: 'צא וקדש לי אשה פלונית'; הלך וקדשה לעצמו. 'צא וקח לי מפלוני'; והלך ולקח לעצמו – מה שעשה עשוי. אלא שנהג דרך רמיות. הפודה את השבויה – מתר לישא אותה. המעיד על השבויה – הרי זה לא יכנס. ואם כנס – לא יוציא.

ד. המביא גט ממדינת הים, ואמר: 'בפני נכתב בפני נחתם' – לא ישא את אשתו. 'מת', 'הרגתיו', 'הרגנוהו' – לא ישא את אשתו. רבי יהודה אומר: 'הרגתיו' – לא תנשא אשתו. 'הרגנוהו' – תנשא אשתו. אמרו לו: מעשה בלסטים אחד שנתפס בקפוטקיא, והיה יוצא להרג, ואמר: צאו ואמרו לאשתו של שמעון בר כהנא: 'אני הרגתיו בכניסתו ללוד', ובא מעשה לפני חכמים והשיאו את אשתו. אמר להם: משם ראיה? שלא אמר אלא 'הרגנוהו'.

ה. הנטען על אשת איש, והוציאה על ידו, ונתגרשה מתחת ידי אחר – הרי זה לא יכנס. ואם כנס – לא יוציא. הנטען מן האשה – לא ישא אמה ובתה ואחותה, אם כנס – לא יוציא. גר ועובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל, אף על פי שחזרו,

עובד כוכבים ונתגיר, עבד ונשתחרר – הרי זה לא יכנס. ואם כנס – לא יוציא. ישראל הבא על השפחה, ועל העובדת כוכבים, אף על פי שחזרה, שפחה ונשתחררה, עובדת כוכבים ונתגירה – הרי זה לא יכנס. ואם כנס – לא יוציא. [אמרו לו לרבי יהודה: מעשה בלסטים אחד שנתפס בקפוטקיא, ויצא להרג, ואמר: צאו ואמרו לאשתו של שמעון בן כהנא – אני הרגתיו בכניסתו ללוד, ובא מעשה לפני חכמים והשיאו אותה. אמר להם: משם ראיה? שלא אמר אלא הרגנוהו. הפודה את השבויה – מתר לישא אותה. המעיד על השבויה – הרי זה לא יכנס, ואם כנס – לא יוציא].³

ו. חכם שאסר את האשה בנדר על בעלה – הרי זה לא ישאנה. אמר רבי יהודה: במה דברים אמורים? בזמן שלא היתה לו אשה, או שהיה לו וגרשה מפני זה, אבל אם היה לו אשה ומתה – מתר לישאנה. וכלן שנשאנו לאחרים ומתו – מתרות לנשא להן, וכלן שהיה להם נשים ומתו – מתרין לנשא להן. רבי אליעזר אומר: כלם שנשאנו לאחרים ומתו – מתרות

³ קטע זה אינו בנסחת הספרים, והצג כאן על פי הנהגות הגר"א.

להתייבם להן, עדים החתומים על שדה מקח ועל גט אשה - לא חששו חכמים לדבר זה.

ז. חכם שדן את הדין, טמא וטהר, אסר והתיר, וכן העדים שהעידו - הרי אלו מתריץ לקח. אבל אמרו חכמים: הרחק מן הכעור ומן הדומה לכעור. יש זריז ונשכר, יש זריז ונפסד, שפל ונשכר, שפל ונפסד, שפל לערב שבת, לשבת, למוצאי שבת, לערב שביעית, לשביעית, למוצאי שביעית, לימי חולו של מועד. וכל מקום שיש בו נדנוד עברה - הרי זה שפל ונשכר.

יום המישי, כ"ו טבת תשע"ו

רמב"ם

הלכות תרומות
פרק יד

ירושלמי

פסחים ע'

בבלי

גטין כה

הריני לומד לקיים מצוות בוראי, והריני מזכה בלמודי לעלוי נשמת רבי אליעזר שלמה בן רבי מנחם זאב, זכותו יגן עלינו, שתקן למוד זה.

מִסְכַּת יְבָמוֹת פֶּרֶק חֲמִישִׁי

א. אַרְבַּעַה אַחִין, שְׁנַיִם מֵהֶן נִשׁוּאִין שְׁתֵּי אַחִיוֹת וְמִתּוֹ, הַנִּשׁוּאִין אֶת הָאֲחִיוֹת – הָרִי אֵלָיו חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְיַבְמוֹת. וְאִם קָדְמוּ וְכָנְסוּ – יוֹצִיאֵהוּ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר – בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: יִקְיָמוּ, וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: יוֹצִיאֵהוּ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: יִקְיָמוּ. אָבָא שָׁאוּל אוֹמֵר: קָל לָהֶם לְבֵית הַלֵּל בְּדַבָּר זֶה, שֶׁבֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: יוֹצִיאֵהוּ. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: יִקְיָמוּ. הִיְתָה אַחַת מֵהֶן חֲמוֹת לְאֶחָד מֵהֶן – אָסוּר בָּהּ וּמִתָּר בְּאַחֻתָּהּ. וְהַשְּׁנַיִם – אָסוּר בְּשִׁתְיָהֶן. נִמְצָא, הָאָסוּר – מִתָּר, וְהַמִּתָּר – אָסוּר. הִיְתָה אַחַת מֵהֶן חֲמוֹת לָזֶה, וְהַשְּׁנַיִם חֲמוֹת לָזֶה – זֶה אָסוּר בְּחֲמוֹתוֹ וּמִתָּר בְּחֲמוֹת אַחֵיו. וְזֶה בְּחֲמוֹת אַחֵיו. וְזֶה אָסוּר בְּחֲמוֹתוֹ וּמִתָּר בְּחֲמוֹת אַחֵיו. זֶהוּ שְׁאִמְרוּ – הָאָסוּרָה לָזֶה – מִתָּרָה לָזֶה, וְהָאָסוּרָה לָזֶה – מִתָּרָה לָזֶה. הִיְתָה אַחַת מֵהֶן חֲמוֹת לְשְׁנֵיהֶם, זֶה אָסוּר בָּהּ וּמִתָּר בְּאַחֻתָּהּ, וְזֶה אָסוּר בָּהּ וּמִתָּר בְּאַחֻתָּהּ, הָיוּ שְׁתֵּיהֶן חֲמוֹת לְאֶחָד מֵהֶן, הַשְּׁנַיִם – מִתָּר בְּשִׁתְיָהֶן. זֶה הַכֹּלֵל, כֹּל זְמַן שֶׁאִין רְאוּיוֹת לוֹ מִשׁוּם אָסוּר עֲרוּהָ לוֹ, מִשׁוּם (וַיִּקְרָא יח, יח): "וְאִשָּׁה

א. אֶל אַחֲתָהּ", אִם הָיוּ אֲסוּרוֹת לוֹ מִשׁוּם אֲסוּר עָרוּהָ אַחֲרַת -
אֲסוּר בָּהּ וּמִתָּר בְּאַחֲתָהּ.

ב. שְׁלֶשֶׁה אַחִין, שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין שְׁתֵּי אַחֲיוֹת, אוֹ אִשָּׁה
וּבִתָּהּ, אוֹ אִשָּׁה וּבִתּוֹ בְּנָהּ, אוֹ אִשָּׁה וּבִתּוֹ בַּתָּהּ - הָרִי אֵלּוּ
חֻלְצוֹת וְלֹא מְתִיבָמוֹת. וְרַבֵּי שְׁמַעוֹן פּוֹטֵר אֶת שְׁתֵּיהֶן מִן
הַחֲלִיצָה וּמִן הַיְבוּם.

ג. שְׁלֶשֶׁה אַחִין, שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין שְׁתֵּי אַחֲיוֹת וְאֶחָד פְּנוּי, מֵת
אֶחָד מִבְּעֵלֵי אַחֲיוֹת, וְעָמַד הַפְּנוּי הַזֶּה וּכְנָסָהּ, וְאַחֲרַי כֶּךָ מֵת
אֶחָד הַשְּׁנַיִם, אֲשֶׁתּוֹ עָמוּ, וְהִלְזוּ תִצָּא מִשׁוּם אַחֲיוֹת אִשָּׁה. שְׁלֶשֶׁה
אַחִים, שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין שְׁתֵּי אַחֲיוֹת וְאֶחָד פְּנוּי, מֵת אֶחָד
מִבְּעֵלֵי אַחֲיוֹת, עָמַד פְּנוּי הַזֶּה וְלֹא הִסְפִּיק לַעֲשׂוֹת מֵאָמֵר
בִּיבְמָתוֹ עַד שְׁמִתָּהּ אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל קָיָם, וְאַחֲרַי כֶּךָ מֵת. עָשָׂה בָּהּ
מֵאָמֵר וְלֹא הִסְפִּיק לְכַנְסָהּ עַד שְׁמִתָּהּ אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל קָיָם, וְאַחֲרַי כֶּךָ
מֵת, כְּנָסָהּ וּמִתָּהּ אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל קָיָם וְאַחֲרַי כֶּךָ מֵת - הָרִי זֶה פְּטוּרָה
מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיְבוּם. שְׁלֶשֶׁה אַחִין, שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין שְׁתֵּי
אַחֲיוֹת, וְאֶחָד נְשׂוּי נְכָרִית, מֵת אֶחָד מִבְּעֵלֵי אַחֲיוֹת, עָמַד נְשׂוּי
נְכָרִית וְלֹא הִסְפִּיק לַעֲשׂוֹת מֵאָמֵר בִּיבְמָתוֹ עַד שְׁמִתָּהּ, נְכָרִית זֶה -

או חולצת או מתיבמת. עשה בה מאמר ולא הספיק לכנסה עד שמת, נכרית זו - חולצת ולא מתיבמת. כנסה ואחר כך מת, נכרית זו - פטורה מן החליצה ומן היבום. מת נשוי נכרית, עמד אחד מבעלי אחריות, ולא הספיק לעשות מאמר ביבמתו עד שמת, נכרית זו - או חולצת או מתיבמת. עשה בה מאמר, ולא הספיק לכנסה עד שמת, נכרית זו - חולצת ולא מתיבמת. כנסה ואחר כך מת, נכרית זו - פטורה מן החליצה ומן היבום. שלשה אחין, שנים מהן נשואין שתי אחריות, ואחד נשוי נכרית, מת אחד מבעלי אחריות, עמד נשוי נכרית ולא הספיק לעשות מאמר ביבמתו עד שמתה אשתו של קים, ואחר כך מת נשוי נכרית, נכרית זו - או חולצת או מתיבמת. עשה בה מאמר, ולא הספיק לעשות מאמר ביבמתו, עד שמתה אשתו של קים, ואחר כך מת, נכרית זו - חולצת ולא מתיבמת. כנסה, ומתה אשתו של קים, ואחר כך מת - שתיהן פטורות מן החליצה ומן היבום. מת נשוי נכרית, עמד אחד מבעלי אחריות, ולא הספיק לעשות מאמר ביבמתו עד שמתה אשתו של קים, ואחר כך מת - שתיהן או חולצות או מתיבמות. עשה בה

מאמר ולא הספיק לכנסה עד שמתה אשתו של קים, ואחר כך מת – שתייהן חולצות ולא מתיבמות. כנסה ומתה אשתו של קים, ואחר כך מת, ביאתה או חליצתה של אחת מהן פוטרת את צרתה. איזהו ספק קדושין? קדשה בדבר, ספק יש בו שוה פרוטה ספק אין בו שוה פרוטה.

ד. שלשה אחין נשואין שלש נשים נכריות, ומת אחד מהם, ועשה בה שני מאמר ומת – האחת חולצת ולא מתיבמת, זו היא צרת אשת אח מאב – שחולצת ולא מתיבמת; דברי רבי יהודה. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: מיבם לאיזו שירצה וחולץ לשניה. ובלבד שתקדים ביאה לחליצה. כנסה ואחר כך מת – ביאתה או חליצתה של אחת מהן פוטרת צרתה.

ה. שני אחים נשואין שתי אחיות, ומת אחד מהן, ואחר כך מתה אשתו של שני – הרי זו אסורה עליו עולמית, הואיל ונאסרה עליו שעה אחת. אם בא עליה – חייב עליה משום אשת אח ומשום אחות אשה; דברי רבי מאיר. רבי יוסי ורבי שמעון אומרים: אינו חייב אלא משום אשת אח בלבד.

ו. זר ששמש בשבת במקדש, ובעל מום ששמש בטמאה - חייב משום זרות, ומשום שבת, ומשום מקדש, ומשום טמאה; דברי רבי יוסי. רבי שמעון אומר: אינו חייב אלא משום זרות, ומשום בעל מום בלבד.

ז. שנים שקדשו שתי נשים, ובשעת כניסתם לחפה, החליפו את של זה לזה, ואת של זה לזה - הרי אלו חייבין. שש עשרה חטאות: משום אחים, ומשום אחריות, ומשום נדות, ומשום אשת איש. אם אינן אחים - חייבין שתיים עשרה. אם אינן אחריות - חייבין שמונה. אם אינן נדות - חייבין ארבע. היו הם גדולים והן קטנות - הן חייבין שנים. הן גדולות והם קטנים - הן חייבות ארבע. אם השיאן אביהן - חייבין שמונה. היה אחד גדול ואחד קטן, הנבעלת לקטן - חייבת, שהיא אשתו של גדול. והנבעלת לגדול - פטורה שהיא אשתו של קטן.

יום שישי, כ"ז טבת תשע"ו

רמב"ם

הלכות תרומות
פרק טו

ירושלמי

פסחים עא

בבלי

גטין כו

הריני לומד לקיים מצוות בוראי, והריני מזכה בלמודי לעלוי נשמת רבי אליעזר שלמה בן רבי מנחם זאב, זכותו יגן עלינו, שתקן למוד זה.

מסכת יבמות פרק שישי

א. העושה מאמר ביבמתו ונמצאת מעברת וילדה, בזמן שהולד של קימא – אין מאמרו מאמר. הוא מתר בקרובותיה והיא מתרת בקרוביו, ולא פסלה מן הכהונה. אין הולד של קימא – מאמרו מאמר, הוא אסור בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו, ופסלה מן הכהונה. הכונס את יבמתו ונמצאת מעברת וילדה, בזמן שהולד של קימא – יוציא, וחייבין בקרבן. אין הולד של קימא – יקים. ספק שהוא בן קימא ספק שאינו

בן קימא - מטילין עליו שני חומרין. ספק בן תשעה לראשון, ספק בן שבעה לאחרון - הולד הראשון כשר לעשות כהן גדול, והשני ממזר בספק. רבי אליעזר בן יעקב אומר: אין ממזר בספק. העושה מאמר ביבמתו, ונמצאת מעברת - הרי זו לא תנשא צרתה, עד שיודע שהוא עבר של קימא, שאין הולד פוטר עד שיצא לאויר העולם.

ב. שומרת יבם שמתה - מתר באמה, מה היא למזונות? כל זמן שנתחייב הבעל - היבמין חייבין. לא נתחייב הבעל - אין היבמין חייבין. הכונס את יבמתו - זכה בנכסי אחיו. רבי יהודה אומר: בין כן ובין כן, אם יש שם אב - הנכסין של אב, אם אין שם אב - הנכסים של אחין.

ג. ארבעה חייבין מן התורה, וארבעה שניה להן. אביו, ובנו, אחיו ובן אחיו - הרי אלו חייבין עליה. אבי אביו ואבי אמו, בן בנו ובן בתו - הרי אלו שניה להן. חמר בגרושה שאין בחלוצה, וחמר בחלוצה שאין בגרושה, גרושה - מתרת לחזר למגרש, לפיכך חייב על קרובותיה. חלוצה - אסורה לחזר לחלוץ, לפיכך פטור על קרובותיה.

ד. שומרת יבם שקדש אחיו את אחותה, או שקדשה היא את עצמה, משום רבי יהודה בן בתירה אמרו, ואומרים לו: המתן עד שיעשה אחיך מעשה, או עד שתחליץ או עד שתתיבם. מת המקדש - המיבם חולץ שתיהן. מת המיבם - המקדש מוציא את אשתו בגט, ואשת אחיו בחליצה. משום רבי אליעזר אמרו: מוציא את אשתו, חולץ ליבמתו, מתה יבמתו - כונס את אשתו.

ה. מי שהיה נשוי שתי נשים ומת, ביאתה או חליצתה של אחת מהן פוטרת את צרתה, היתה אחת מהן אסורה לאחד מן האחים אסור ערוה, וחלץ לה - לא עשה כלום, ולא פטר את צרתה, אלא היא או צרתה מתיבמת לשאר אחים. היתה אסור מצוה ואסור קדשה, חלץ לה או בא עליה - נפטרה צרתה.

ו. המחזיר את גרושתו משנשאת, הנושא את חלוצתו, והנושא את קרובת חלוצתו - אין לו בה קדושין, ואין צריכה הימנו גט, היא פסולה והולד פסול; דברי רבי עקיבא. וחכמים אומרים: יש לו בה קדושין, וצריכה הימנו גט. היא כשרה והולד כשר - כופין אותו להוציא.

ז. הרי שהיתה רדופה לילך לבית אביה, או שהיה לה כעס מבעלה, או שהיה בעלה זקן או חולה, או שהלך בעלה למדינת הים, או שהיה בעלה חבוש בבית האסורים. המפלת לאחר מיתת בעלה, עקרה, זקנה, אילונית, וקטנה שאינה ראויה לילד – צריכה להמתין שלשה חדשים; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: מתר להתארס ולהנשא מיד. אומר רבי ישמעאל בן רבי יוחנן בן ברוקה: אני שמעתי בכרם ביבנה, שכל הנשים לא ינשאו ולא יתארסו עד שיהו להן שלשה חדשים. הגיורת, והשבוייה, והמשחררת – צריכה להמתין שלשה חדשים; דברי רבי יהודה. רבי יוסי מתיר לנשא מיד. וכן היה רבי יוסי אומר: כל הנשים יתארסו, חוץ מאלמנה שלוש יום מפני האבול, וכלן לא ינשאו עד שיהו להן שלשה חדשים. היבמה שחלצו לה אחין בתוך שלשה חדשים – צריכה להמתין שלשה חדשים. שלשה חדשים שאמרו – לאחר מיתת בעלה, ולא לאחר חליצת יבמה.

ח. המשליש גט לאשתו, ואמר לו: 'אל תתנהו לה, אלא לאחר שלשה חדשים', כיון שהגיע גט לידה – מתרת לנשא מיד,

ואינו חושש שמא גט ישן הוא. בת כהן שנשאת לישראל ומת בעלה – אוכלת בתרומה לערב, ואינה חוששת שמא מעברת היא.

ט. יבמה, כל שלשה חדשים הראשונים – נזונית משל בעלה. לאחר שלשה חדשים – אינה נזונית, לא משל בעלה, ולא משל יבמה. אם עמד יבמה בבית דין וברח – הרי זו נזונית מנכסיו. מעשה באחד שבא לפני רבי יוסי, אמר לו רבי: מהו לחלץ בתוך שלשה חדשים, קרא עליו מקרא הזה (דברים כה, ז): "ואם לא יחפץ האיש לקחת" וגו', הראוי ליבום – ראוייה לחליצה. בתוך שלשה חדשים, הואיל ואין ראוי ליבום – אינו ראוייה לחליצה. היבמה לא תחלוץ ולא תתיבם, עד שיהו לה שלשה חדשים, וכשם שאין אומרים לו ליבם, כך אין אומרים לו לחלץ. ומעשה בחיפה, באחת, שהלך בעלה למדינת הים, והיה לו שומרת יבם ולו אח קטן, משום רבי אליעזר בן רבי צדוק אמרו: תחלץ שמא יארע בו דבר, ונמצאת זקוקה לקטן. וחכמים אומרים: כשם שאין אומרים לו ליבם – כך אין אומרים לו לחלוץ. יפת תאר – התורה נתנה לה שלושים יום.

אבל אמרו חכמים: צריכה להמתין שלשה חדשים, מפני תקון הולד. רבי שמעון בן אלעזר היה מביאו מן המקרא, שנאמר (דברים כא, יג): "ירח ימים ואחר כן" וגו'.

י. אבא שאול אומר: הבא על יבמתו לשם נוי, לשם נכסים, רואין אותו כאלו פגע בערוה, וקרוב הולד להיות ממזר. וחכמים אומרים: "יבמה יבא עליה" (דברים כה, ה) – מכל מקום. היה רבי מאיר אומר: לא יבא אדם על יבמתו עד שתגיע לפרקה, וכן צרות וכן עריות – לא ינשאו ולא יתארסו עד שיגיעו לפרקן, שמא נמצאו אלו אילונית ונמצאו אלו פסולות. וחכמים אומרים: הרי הן בחזקתן וכשרות; מודה רבי עקיבה באלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, שאף על פי שהיא ב"לא יבא" – אין הולד ממזר, שאין ממזר אלא משאר בשר. מודה רבי שמעון התימני, בהבא על אשתו נדה, שאף על פי שיש בה כרת – שאין הולד ממזר, שאין ממזר אלא משאר בשר.

שַׁבַּת קֹדֶשׁ, כ"ח טַבַּת תּשׁע"ו

רמב"ם

הלכות מעשר
פרק א'

ירושלמי

מתחילים
מסכת ביצה
א

בבלי

גטין כז

הריני לומד לקיים מצוות בוראי, והריני מזכה בלמודי לעלוי נשמת
רבי אליעזר שלמה בן רבי מנחם זאב, זכותו יגן עלינו, שתקן למוד זה.

מסכת יבמות פרק שביעי

ז. העושה מאמר ביבמתו ומת - חולצת ולא מתיבמת. רבי שמעון אומר: או חולצת או מתיבמת, שאם מאמרו מאמר - תתיבם, שהיא אשתו של ראשון. כיצד מצות יבום? עושה בה מאמר ואחר כך כונסה, כנסה עד שלא עשה מאמר - קנה. העושה מאמר ביבמתו - קנאה לעצמו, ופסלה על ידי אחים, באו עליה אחים ועשו בה מאמר, נתנו גט וחלצו - פוסלים על ידו. העושה מאמר ביבמתו - נפטרה צרתה. הנותן גט ליבמתו

– נפטרָה היא וצרתָה, חלץ לָהּ – נפטרָה צרתָה. וחכמים
 אומרים: יש גט אחר גט ומאמר אחר מאמר, מודה רבן
 גמליאל לחכמים, שיש גט אחר מאמר, ומאמר אחר גט, גט
 אחר ביאת מאמר, וביאת מאמר אחר ביאת גט. כיצד היה רבן
 גמליאל אומר אין גט אחר גט? שתי יבמות שנפלו לפני יבם
 אחד, ונתן גט לזו וגט לזו. רבן גמליאל אומר: חולץ
 לראשונה, ואסור בקרובותיה, ומת בקרובות שניה. וחכמים
 אומרים: אסור בקרובות שתיהן, וצריכות שני גטין וחליצה
 לאחת מהן. כיצד אומר רבן גמליאל אין מאמר אחר מאמר?
 שתי יבמות שנפלו לפני יבם אחד, ועשה מאמר בזו ומאמר
 בזו, רבן גמליאל אומר: נותן גט לראשונה וחולץ לה, ואסור
 בקרובותיה, ומת בקרובות שניה. וחכמים אומרים: נותן גט
 לשתייהן, ואסור בקרובות שתיהן וחליצה לאחת מהן, וכן
 אפה אומר בשני יבמין, ויבמה אחת. בעל את זו ובעל את זו.
 בעל את זו ועשה מאמר לזו, בעל את זו ונתן גט לזו, בעל את
 זו וחלץ לזו – אין אחר חליצה כלום, חלץ לזו וחלץ לזו,
 ועשה מאמר בזו, חלץ לזו ונתן גט לזו, חלץ לזו ובעל את זו –

אין אחר בעילה כלום. אף על פי שאמרו: 'אין אחר בעילה כלום' - חליצה אחר בעילה פוסלת בכהונה, כיצד? שלש יבמות ויבם אחד, עשה מאמר בזו ובעל את זו, וחזר ועשה מאמר בזו, רבי נחמיה אומר: ראשונה צריכה גט ואין אחר בעילה כלום, מקל וחמר, ומה חליצה שפוסלת בכהונה, 'חליצה אחר בעילה' - אין אחריה כלום, בעילה שאין פוסלת בכהונה - 'בעילה אחר חליצה', אינו דין שלא יהא אחריה כלום? וחכמים אומרים: צריכות שלשה גטין וחליצה לאחת מהן, אימתי אמרו 'אין אחר בעילה כלום'? בזמן שהיא בתחלה, אינה בתחלה - הרי היא כמאמר.

נתן לקבל את הגליון מדי שבוע באמצעות הדוא"ל

breslovinternational@gmail.com

